

GAZETA DE LA CONCA

Any III : Montblanch 9 Mars 1913 : Núm. 101 SETMANARI SOCIAL I AGRÍCOLA DE LA CONCA DE BARBARÀ

BANCO DI ROMA

SOCIEDAD ANÓNIMA FUNDADO EN 1880

CAPITAL 200.000.000 DE LIRAS, ENTERAMENTE DESEMBOLSADO

AGENCIA DE MONTBLANCH

Realiza toda clase de operaciones, dando grandes facilidades.—Se encarga de la compra y venta de valores públicos a plazos y al contado en todas las bolsas de España y del extranjero.—Presta sobre valores españoles y extranjeros, metales preciosos y monedas y abre cuentas de crédito sobre ellos.—Facilita giros, cheques y cartas de crédito sobre todos los países.—Compra de cupones españoles y extranjeros.—Cobro y descuento de letras sobre todas las plazas del Reino y del extranjero.—Compra y venta de monedas y billetes extranjeros.—Apertura de cuentas corrientes en toda clase de monedas, con y sin interés.—Descuenta los títulos amortizados.—Custodia de toda clase de valores ó en efectivo, así como alhajas ú objetos de valor.

Cuenta Corriente de Ahorro al 3% anual

CONDICIONES.—Las libretas de cuentas corrientes de ahorro, pueden ser nominativas ó al portador. Toda libreta será entregada gratis mediante una primera imposición que no podrá ser inferior á cinco pesetas. Las siguientes imposiciones no podrán ser inferiores á una peseta.

INTERESES.—Las cantidades impuestas empezarán á devengar intereses á partir de los días 1 y 15 de cada mes. El «Banco di Roma» se reserva la facultad de modificar el interés previo el aviso de un mes.

REINTEGROS.—Para las libretas al portador se harán los reintegros á las personas que las presenten; para las nominativas, deberán presentarse los beneficiarios ó las personas debidamente autorizadas por ellos. Las cantidades que se podrán retirar diariamente no deberán exceder de la mitad de la cuenta, como máximo 250 ptas.; pero se podrá retirar la totalidad avisando con 8 días de anticipación.

Las mujeres casadas podrán retirar las cantidades impuestas sin intervención del marido, si este no intervino al abrir la cuenta.

Si las libretas han sido abiertas por menores de edad, podrán estos retirar el importe de ellas, ya que se les considera emancipados en cuanto á las libretas que por sí abran.

Jaume Foraster Aldomá

Advocat ha obert lo seu despatx al carrer de Santa Tecla, 27. Hores de consulta, de 9 a 1.

AIRES BARCELONINS

HORES PLATXERIOSES

Está plujosa la tarde. El mar udola fosca i desde'ls cims de les serres properes, s'oviren les montanyes d'enllá coronades de neu. Dia trist, melancònic, diríau. Mes no ho es pas per a tothòm. En havent dinat, desde la finestra de la cambra amorosa, el bon treballador les contempla, i neix en ell el delit d'enfilar-shi a rabejar-se d'aire pur. I part ardit i coratjós.

La terra es molla, fangosa, i'l vent el debat, com una branca. Els romanins florits ballotegen nerviosament, i la pineda espolsa les tofudes caballeres en un gest foll de penitenta. Piula un aucell minúscul aletejant en una verdissa agitada, i pel cel en passa una volior cap baix de la fondalada, furienta com un grop de pedres. El bon treballador se planta, seré com una estàtua, escoltant amb un delit armoniós al cor els xiulets del vent. Després prossegueix la ruta cap amunt, joiós, varonívols, somrient i tot. Una cançó de lluita li brolla com per miracle dels llavis. El vent xiula, xiula i la pineda gemega dolorosament, pro el bon treballador no's detura fins al cim.

Es a dalt ja. Esguarda'l cel, i entre la draperia funerària, un llenç rogenc voleja airovement, com una senyera triomfant. Torna a cantar. Ou la seva veu surar per demunt de la del vent, i n'hau joia inefable. Aleshores s'aséu al mig caient de les dugues serres. Banda de baix, ovira l'immensa urbs envolta en boires de cendra. Passa per sos ulls la bella visió de les grans urbs europees, que son el cervell i les entranyes de l'Humanitat, les quals, con-

ten, contenen que també son aixís, grises, obscures, abrigallades amb boires, inspiradores del sant treball tranquil i continuat, i sent l'orgull, un xic puèril potser, de que la seva Barcelona s'assembla talment a n'aquelles.—Banda de dalt, la còrpora de les montanyes esfumades i magestuoses coronades de neu. Unes Catedrals milenaries, ennegrides pel bes temps, segell d'eternitat.

Encar escolta la remor dels boscos, que sona com una coral vagneriana. El bon treballador s'hi encantarà beatíficament, pro a casa, la muller, dolça com una bresca, i'ls fills, manyaes com coloms casolans, l'esperen... Sent anyorar-los i s'aixeca a cullir-los-hi unes branques florides de romaní. Contempla de nou el cel i les montanyes, i l'urbs immensa, i emprèn tost la devallada. Dos estels parpallegen ja per entre una clariana blavisca.

Arriba a casa. La dolça muller amb tot l'agombol dels fills surt a rébre'l. El bon treballador els hi ofereix, com a més sants, les branques florides de romaní, i'ls amoreixa amb petons llacs i ressonants. Després els esguarda tendralment, i un glutiment d'emoció ubriaga l'ennuega... No sabria dir-los-hi rés... I tot recitant mentalment aquells versos den Maragall, en que l'altíssim poeta esplaia bojament i sublim son amor a l'esposa i als fills, se'n entra cap dins de sa cambra a treballar... Era feliç.

Angel de la G. Grau.

La ciencia y la ganadería

El número último de «El Cultivador Moderno» está dedicado en su mayor parte a la obra del eminente bacteriólogo español doctor Jaime Ferrán. En él se estudia la personalidad del conocido microbiólogo, exponiéndose la fecunda y trascendental labor de su ciencia, esbozándose su obra para el tratamiento por

medio de vacunas y sueros de las enfermedades infecciosas del hombre.

Los servicios prestados por Ferrán a la agricultura en su labor de selección de los fermentos elípticos, la obra de este bacteriólogo en los medios de combatir las epizootias que a menudo diezman nuestros ganados, sus peregrinages en las Baleares para combatir el «rouget» desarrollado en las pjaras mallorquinas, la importancia excepcional de sus sueros y vacunas polivalentes para prevenir y curar las diferentes infecciones de los ganados, se hacen resaltar en el notabilísimo trabajo de que hacemos referencia.

La abundancia de grabados que lo ilustran dan una idea ligera de la diversidad y cuantía de la obra del eminente bacteriólogo español, cuyo nombre citado con respeto en todo el mundo científico, ha de serlo también por los ganaderos y agricultores.

La idea de darla a conocer, contribuyendo así con ello a difundir entre nuestras clases agrícolas una personalidad y un Centro, como es el Instituto Ferrán que tanto puede contribuir al progreso de las principales riquezas españolas como son la agrícola y la pecuaria, sugerida a la importante ilustración agrícola de Barcelona «El Cultivador Moderno» es oportunísima.

La santa Missió i'l poble

Les salvadores idees, exposades en los dos articles publicats en aquest setmanari comarcal sobre la santa Missió, me donen peu a fer alguna indicació de forsa interés local relacionat amb los bons resultats que s'esperen en la reforma de les costúms per lo qual es factor indispensable la pau interior i exterior, individual i colectiva per medi de l'observancia de la llei divina que mana conservar l'ordre i proibeix perturbar-lo; tal com ho predica la Missió.—Molta pau als que observen la llei del Senyor i no donen escándol—digué'l reial Profeta Davit. Sant Tomás fixa amb tota claretat lo concepte de la pau amb aquestes poques paraules: pau, diu, es la tranquilat del ordre. Totes les coses (morals i materials) están en pau, en verdadera quietut quan están en ordre; alterat aquest, queda també alterada aquella. Los platerets d'unes balances (per exemple) están en pugna, en desordre, mentres no guarden lo fidel equilibri: no gosen de pau.

Una colectivitat, una població en tant gosará de pau en quant guardi la moralitat en sos actes humans, ja individuals ja colectius, lo que obtindrà mitjansant la fidel práctica de la justicia com a virtut moral cardinal que inclina al home a que doni a quiscún lo seu dret, trencat lo qual se romp l'ordre i per lo tant també la pau. La justicia com a virtut sosté la moralitat dels actes del home, puix se funda en la llei eterna i en la recta raó: modera, regularisa, relaciona degudament les propies

accions de cada un envers los altres. Es essencial a la societat per a comunicar-li vida i prosperitat. Faltar a la justícia es fer un robo, una injúria; es fer una contra llei, cometre una iniquitat, aixó es, pertorbar l'ordre establert segons les lleis divines i humanes, alterar la pau de les societats, o gremis o colectivitats de qualsevol classe que sian com també individualment. Es propi de tal virtut moral retornar les coses mal adquirides, reparar los danys causats, no enganyar, complir los tractes, pactes, i respectar, mes be, donar a quiscú el seu dret; coses aquestes altament moralisadores i socials, i sobre les que insisteix moltíssim la prédica del missionista en nom de Deu i del be de la societat; en gran manera beneficioses a tothom, i de les que, posades en pràctica, ne resultaria un gran be material i moral al poble. Al contrari, de no ser observada la finalitat de la justícia, ne resulta l'opressió, la tirania, lo despotisme: factors del desordre, tal com ho digué'l profeta Rei en la sagrada Escriptura: he vista l'iniquitat i la contradicció en la població... nit i dia per sobre ses muralles s'hi passejará l'iniquitat i al seu centre s'hi trobará quimeres i injustícia... i en la plassa i reinará la usura i l'engany.

(Seguirá.)

PETIT POEMA

LA SÍNIA

Que se sembla ¡Mare de Deu! la sínia a la nostra vida. L'impuls del matxo o del burro que roda la palanca es ni més ni menys que l'alé de vida mundial, la cadena que aguanta els catúfols de la vida dels pobres mortals i aquells el símil més just d'aquestos.

Els catúfols se fican a l'aigua, s'engorjan i esdevenen plens; es els moments de neixer; plens d'esperances i perviudrers riallers.

Van pujant plens tot vessant-se per el camí com si llensessin part de llurs esperances riallers.

Pujan i al ser al óbit aboquen tota sa carga escampant-se l'aigua regant els camps i fecondant els horts i regadius amb llur sava. Llavors representa la plétora de la joventut que vessa totes ses il·lusions d'una vegada, d'amor, de goig, de plaer i de ventura.

Ja van capdellant de descens i allavors llagrimejen la sobrerera aigua que s'escorra de dins d'ells com si fós o representés els primers diners del desengany, del dupte i de la pena.

Ja son aixuts del tot i cap per avall, representen la posta de la vida, trista vellesa sens esperances, sola, abandonada, que sols busca segur refugi allí al cel, port i terme de la salvació del home qu'es nat per ell.

Segueix l'impuls rodant, rodant i la sínia grinyolant sempre, omplint son comés, pujant i baixant catúfols, en eterna tasca de vida i mort.

Una sínia sens catúfols no treuria aigua, aquest món sense vivents, fora un desert sense profits de cap mena.

—¡Mare de Deu! que s'hi sembla una sínia a la vida humana dels mortals; es llur modo de ser, fet i pastat, tant, qu'ells mateixos del viure sobre aquest món sentiréu qu'en diuen... ja rodar la sínia!

Emili Pascual i Amigó.

Normes ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans

VII

S'escriuran amb *l* doble (pronunciada *l* més *l*) no sols els mots com *carretel·la*, *potxinell·li*, en els quals encara sol pronunciar-se el dit só, sinó en tots els mots erudits que en llatí pre-

senten *ll* en els quals la transcripció tradicional catalana *ll* (pron. *l* més *l*) ha estat reemplaçada per la transcripció castellana *l* senzilla; tals son, entre altres, *allegoria*, *alliteració*, *allocució*, *allutròpic*, *allucinar*, *alludir*, *apellar*, *bellicós*, *cancellar*, *capillar*, *cavillació*, *cèl·lula*, *circumvallació*, *col·laborar*, *collapsus*, *collateral*, *collació*, *collecta*, *collega*, *collegi*, *collissió*, *collocar*, *colloqui*, *constel·lació*, *crystallografia*, *destillar*, *el·lipse*, *emollient*, *equipollent*, *excellent*, *expellir*, *filloxera*, *flagellació*, *follicol*, *gallicisme*, *idilli*, *illegal*, *il·legítim*, *illés*, *il·licit*, *il·limitat*, *il·luminar*, *il·lusió*, *illustre*, *impellir*, *instal·lació*, *intelligent*, *libèl·lula*, *malleable*, *maxillar*, *melliflu*, *metallúrgia*, *millésim*, *nullitat*, *oscillar*, *palladi*, *palliatiu*, *pallas*, *palli*, *parallel*, *parallaxe*, *pollen*, *póllux*, *pollular*, *pussillànim*, *rebellió*, *repellir*, *satèl·lit*, *sibilla*, *sillaba*, *sillogisme*, *sollicitar*, *vacillar*, *velleitat*.

Peró mentres no es convingui representar la *l* palatal altrament que amb el símbol *ll*. (Ex.: aquella, aixella, sella,) la *l* doble serà escrita intercalant un punt entre les dues *l*: *carretel·la*, *potxinel·li*, *col·legi*, *intel·ligència*, etc.

VIII

M i *n* anteriors devant de consonant:

Devant de *b*, *p* i *m*: s'escriurá constantment *m*. Ex.: *ambre*, *tomba*, *ombra*, *combustible*, *embenar*, *imbibició*, *ample*, *pàmpol*, *rompre*, *compadir*, *emparar*, *emplujat*, *impunit*, *impiados*, *commoure*, *commensurable*, *commutar*, *emmalaltir*, *emmagatzemar*, *emmirallar*, *immens*, *immortal*, *immediat*, *immersió*, *immissible*, *imminent*.

Devant de *f*, s'escriurá per regla general *m*. Ex.: *cámfora*, *ámfora*, *émfasi*, *limfa*, *nimfa*, *triomf*, *amfibi*, *amfiteatre*, *simfonia*, *emfatic*. Excepció: Els prefixes *con-*, *en-*, i *in-* (que canvien la *n* en *m* devant de *v*, *p* i *m*) conserven la *n* devant de *f*: *confegir*, *confessar*, *confiar*, *confondre*, *confraria*, *enfebrat*, *enfeinat*, *enfortir*, *enfosquir*, *enforçar*, *enfredorir-se*, (pero *emfatic*, *emfisema*, *emfragma*) *inflar*, *infant*, *infant*, *influent*, així com *infern inferior*.

Devant de *n*: s'escriurá *n* o *m* (no *mp*) d'acord amb la pronunciació. Ex.: *ennuviar-se*, *ennegrir*, *connivencia*, *innecessari*, *innovació*, *innat*, *condemna*, *indemne*, *solemnia*, *amnistia*, *columna*, *damnació*.

(Seguirá.)

DE LA VILA

Hem disfrutat d'un temps mol abonansat, amb sol espléndit, si be les marinades de mars fan sentir sa humitor fresca.

Pels camps los pagesos s'afanyen a conrear, llaurant les vinyes i cavant-les.

Avis d'administració.—Preguem a tots los qui tinguin algún encarregat en aquesta vila per a pagar la suscripció de GAZETA donguin ordre per a efectuar-ho, aixís com també demanem a tots los qui estiguin en descubert, procurin posarse al corrent per tot aquest més.

Aquesta setmana s'ha notat forsa moviment electorer amb anades i vingudes d'automòvils i amb forsa moviment en los centres electorals, tant en lo de la candidatura republicana establerta en l'«Unión Republicana», com en lo de la monárquica, a casa de D. Josep Alfonso.

Com es natural tots los candidats se mostren forsa encoratjats i esperansats en lo triomf.

Se fan diferents pronóstiques, però aviat los números donarán lo goig a uns i la desil·lusió a altres.

Creiem que'l candidat fill d'aquesta Vila, lo nostre particular amic i distingit advocat don Maties Guarro, obtindrà dels nostres compatricis lluidíssima votació, que li fa augurar un complet triomf.

La Santa Missió.—Com vam anunciar, dimecres a dos quarts de vuit del vespre sortí de la parroquial de Santa Maria la professó de la Missió cap a la parroquial de Sant Miquel, cantant lo Miserere. La professó fou molt lluída, anant-hi nombrosa comissió de la Puríssima Sang, l'associació de la Vetlla Nocturna, diferents autoritats, fidels, la Rda. Comunitat de Santa Maria, la de PP. Franciscans, clerecia de Sant Miquel i'ls nois de les escoles públiques, fent-hi llúm. Era presidida per una superba imatge de Crist crucificat, duta amb cirineus i per la Vera-Creu. Los missioners foren rebuts per una comissió presidida pel senyor Rector de Sant Miquel a Sant Francesc i al arribar aquests a la segona de les dites parroquies, després d'adorar la Vera-Creu i cantar los nois himnes apropiats retorná la professó, cantant les Lletanies, cap a Santa Maria, on se comensaren los primers actes de la Missió.

Lo temple s'omplí de gom a gom, com los carrers per on passá la professó qu'eren plens de gernació. La predicació dels missionistes P. Font i F. Josep Molné, aquet, jove compatrici nostre, es molt agradable a la gent, assistint a tots los actes que fins avui s'han celebrat amb gran concurrència de fidels.

Continuació de la llista de suscripció a favor del pobre cego Martí Cartañá (Ximenes): Jaume Vendrell, 1 pesseta; Baptista Sans, 3; Agustina Folch, 0'50; Ramón Giné, 1; Joan Casado, 2; Joan Poblet Teixidó, 5; Francisco Gaya, 5; GAZETA DE LA CONCA, 5; Josep Roselló Pomés, 3; Isabel Llauredó, 0'50; N. N., 5. Amb la suscripció oberta en lo número anterior, puja 156'50 pessetes.

Se reben donatius a la Farmacia de D. Felip Jové i a l'Administració de GAZETA.

En lo teatre de la «Artesana» dijous s'hi feu funció a benefici del desgraciat cego Martí Cartañá, treballant gratuïtament los artistes, i posant-se en escena les sarsueles «El Recluta» i «Misisipi».

Alabém com se mereix aquet acte de caritat.

Dimars i dimecres per averies de la fabrica de electricitat hem estat, als vespres i nits, a les fosques, amb greu amoino del públic, qu'ara no sab avenir-se d'anar a les fosques. Tal meteix sense la llum elèctrica pert lo moviment capvespral de la vila lo seu típic aspecte.

En lo número pròxim publicarem la darrera llista de la suscripció iniciada en aquestes planes pel monument a Mn. Cinto Verdager.

Lo dia 9 del passat febrer tingueren lloc en l'Escola Municipal de Música de Barcelona les oposicions al premi de violí, que es la més alta distinció que's pot alcansar en les diferents acadèmies d'aquella capital.

Eren quatre'ls sobressalients opositors i formaven lo Jurat cinc professors, qui tots, menos lo president, ensenyen en altres escoles, i per unanimitat concediren lo disputat premi al nostre compatrici, D. Josep M.ª Pedrol i Pedrol.

Tota la premsa de Barcelona s'ha ocupat amb elogi del nostre amic publicant també alguns periódics lo seu retrat. Nosaltres juntém al general elogi la més coral enhorabona al amic premiat i a la seva familia, desitjant-li

Balneario de Vallfogona de Riucorp

AGUAS CLORURADO-SÓDICAS SULFATADAS

Variedad bromo-yodurada en dos de sus manantiales, y bicarbonatado-ferrosa en el tercero

De tiempo inmemorial usadas como anti-herpéticas, ha comprobado la experiencia su acción poderosa contra la escrófula, artrismo y sus derivados, catarro gástrico, cálculos biliares, afecciones venéreas y anemia

DECLARADAS DE UTILIDAD PUBLICA POR R. D. DE 17 JULIO 1903

TEMPORADA DE BAÑOS: 10 de Junio a 30 de Septiembre

Viaje y correspondencia por Tàrrrega (línea del Norte)

GRAN DIPÓSIT

Mahóns, rajoles, teules, canóns d'obra de totes menes de la bóvila de Valls. Existencia de guix y ciment de les millors classes.

JAUME VENDRELL (PINTOR)
CARRER DE ST. JOSEPH, DEVANT DE "LA ARTESANA"

Máquina de serrar de Baldomer Campdepadrós

PREUS: ptes. 2'50 per hora

Se fan cornaleres a 45 céntims dotzena
Llates de dotze pams a 1'50 ptes. dotzena

ARRABAL DE SANTA ANA.-MONTBLANCH

S. A. CROS

Primeres materies pera adobs
Sulfats de coure, etc., etc.

Representant:

Joan Poblet y Civit. - Montblanch.

FABRICA de GORRES

al ENGRÓS y al DETALL

Seccions especials de Camises, Bastóns y Bisuteria Sombrerería

MIQUEL MANDOLI

Colls, Punys Corbates Confecció de Camises a mida

Ultimes Novetats

Carrer Baldrich
(Cort) 54

Valls.

POLVOS INFANTILS

PEDROL

VERDADERA DENTICINA

LO MILLOR REMEY PERA LA CURACIÓ DE LA BABA

Facilitan la erupció dentaria. Fan reapareixer la baba. Calman la diarrea. Treuen lo restrenyiment. Demanintse a totes les farmacies.

DIPÓSIT GENERAL

FARMACIA DE J. ROSELLÓ, CARRER DE GIGNÁS, 30 Y 32
BARCELONA

ALFONSO GERMÁNS

Carrer Hospital, 101. - BARCELONA

MAGATZEM DE CURTITS

Articles en general pera'l ram de sabateria
Dipòsit de la "crema" popular LA FERRA GORDA
La més favorable per les pells y la més barata

ESTABLIMENT TIPOGRÁFICH D'ARTHUR MONMANY

MAQUINARIA MODERNA
MATERIAL DE CAIXA
COMPLETAMENT NOU

PUBLICACIÓ DE PERIÓDICHS Y OBRES LITERARIES
: : TRAVALLS COMERCIALS DE TOTES MENES : :
A UNA O MES TINTES : : PREUS VENTATJOSOS

PLASSA MAJOR, MONTBLANCH

Relotjes.

Taller de compostures de tota classe; especialitat en los de campanar. Se garanteixen per un any. Preus módichs. ARTHUR PEREZ, carrer Major, al costat del casino «El Fomento.»—Montblanch.

LICOR HIMALAYA

FABRICAT PER EN
JOAN VILA GRANADA
TARRAGONA
DEMANIS PER TOT ARREU

Pastilles X

Curen la tos, asma, bronquitis, tos ferina y demás afeccions del aparato respiratori.
Se venen en totes les bones farmacies

Máquinas Singer y W. hecler & Wilson para coser

Exclusivas de la Compañía Singer de Máquinas para coser.—Todos los modelos a Ptas. 2'50 semanales.—Pídase catálogo ilustrado que se da gratis.—Máquinas para toda industria en que se emplee la costura.—Se venden agujas, aceite y piezas sueltas a precio del catálogo.—Se hacen toda clase de composturas de Máquinas de coser garantizando las composturas.

JUAN CASADO
Calle Mayor, núm. 90.-MONTBLANCH

DISPONIBLE

Gran Balneari de l'Espluga de Francolí

XALETS amoblats y ab tot lo parament de cuyna, robes, etc. Magnífica y sanitosa estació Balnearia, inaccessible a tota mena d'epidemies
Aigua ferro-manganosa, bicarbonatada y molt radio-activa, soberana pera la curació de l'anemia, insubstituible pera el
DESENROTLLLO DE LES JOVENETES

Il·luminació eléctrica als xalets y al renombrat **HOTEL VILLA - ENGRACIA**
INFORMES Y LLOGUER DE XALETS A BARCELONA CARRER DEL BRUCH 114, PRAL. XANFRÁ AL DE VALENCIA Y EN LO METEIX ESTABLIMENT